

reduceres i alt Fald noget. Efter den Beregning, jeg har anstillet, mener jeg, at de $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr. vilde kunne reduceres til 5,100,000 Kr. Det er altsaa den aarlige Ydelse, som Staten skal tilsvare med det 6-dobbelte som sit Bidrag til Tiendeafløsningen. Statens Udgift her vilde saaledes blive 30,600,000 Kr. Men hertil maa saa lægges det Tab, som Staten faar derigenem, at Landskatten for det tiendeydende Hartkorn bortfalder, det er 200,000 Kr., som kapitaliseret med 25 giver 5 Mill. Kr. Statens Bidrag i alt vilde saaledes blive 35,600,000 Kr. Disse Tal gøre naturligvis ikke Fordring paa nogen Nøjagtighed; det følger af sig selv, men det er ogsaa saa store Beløb, det handler om her, at selv om der er nogen Ukorrekthed til Stede, giver Beløbet et fyldestgørende Billede af, hvad det gælder om.

Men imidlertid ere vi dermed ikke færdige med, hvad Staten skal yde i det foreliggende Tilfælde. Forslaget har beholdt Reglen om, at Staten skal yde Tiendelaan, men medens den nugældende Lov 8de Maj 1894 har den Bestemmelse, at Tiendeydere, der modtog Tiendelaan, skulde forrente Laanene med $3\frac{1}{2}$ pCt., have de ærede Forslagsstillere i § 9 foreslaaet, at Renten skal nedsættes til $3\frac{1}{4}$ pCt. Jeg var oppe i Landstinget, medens den ærede Ordfører (Alberti) omtalte dette Punkt, og jeg tvivler ikke paa, at han har givet gode Grunde for, at man er gaaet ned med Rentefoden, uagtet denne ganske vist er stegen ikke saa lidt, siden Loven af 1894 er vedtagen. Der foreslaas nu her $3\frac{1}{4}$ pCt. Med denne Forrentning vil Statskassen efter de nuværende Pengeforhold tabe paa Tiendelaanene mindst $\frac{1}{2}$ pCt. aarlig, d. v. s., at hvis man tænkte sig hele Tienden afløst og kapitaliserede den, vilde det give saadan noget som 11 Mill. Kr. Det er saaledes et overvældende Beløb, kan jeg gerne sige, man her forlanger, at Statskassen skal give til Tiendeyderne i Afløsningssum. Det har ikke været overvældende for den ærede Ordfører og vel altsaa heller ikke for de øvrige Medforslagsstillere, thi den ærede Ordfører vilde endogsaa finde det rimeligt, om Tiendeyderne stillede Fordring om, at Tienderne skulde bortfalde helt og holdent, uden at de selv bidrog noget som helst dertil. Det tror jeg nu alligevel er for meget sagt, thi Tiendeyderne ere jo dog fornuftige Mennesker. Jeg tror ikke, hvor gerne de end ville have en Gevinst, at de vilde lukke Munden saa højt op, at de vilde forlange, at Staten for sin Bekost-

ning skulde stryge Tienden helt. Forholdet er jo dette, som det ogsaa blev fremhævet af min ærede Kollega, da han havde Ordet, at Tienden i Virkeligheden er en Grundbyrde. Saaledes bestemmes den over alt i juridiske Arbejder om dette Emne. Den er gaaet over til i Tidens Løb at blive en Grundbyrde, der hviler paa Ejendommen. Det er ganske sikkert, at naar man taler om den Vold og Uret, der er blevet udøvet ved Indførelsen af Tienden i gamle Dage, kan man ikke paa-vise noget eneste Menneske, der vil staa frem og sige, at den Vold og Uret er begaaet mod ham. De Herrer, der eje tiendeydende Ejendomme, har faaet denne Ejendom overdraget, det være ved Køb, Arv eller paa anden Maade, saaledes, at Tiendeyrden er taget med i Betragtning ved en Reduktion af Ejendommens Værdi, og de nuværende Ejere kunne ikke henvise til den Vold og Uret, der skulde være begaaet for saa mange Aarhundreder siden.

Hvis man af Statskassen vil bidrage noget væsentligt til Tiendeafløsningen, er det en ren og skær Gave til Tiendeyderne og ikke andet, og jeg kan for mit Vedkommende ikke se nogen som helst Grund til, at Staten skulde give en saadan Gave. Jeg har i Virkeligheden heller ikke i det i øvrigt meget instruktive Foredrag, vi fik fra den ærede Ordfører, hørt nogen som helst Begrundelse af, at Staten skulde være pligtig til at give en saadan Gave til Tiendeyderne; thi denne Henvisning til den urgamle Vold og Uret er intet Argument. Naar man fordrer saa meget, som her er fordret, saa vil jeg føje dertil, at ikke alene vilde det blive en ubegrundet Gave, en Gave, som ikke kunde motiveres paa nogen som helst fyldestgørende Maade, men det vilde tillige dreje sig om en saadan Udgift for Statskassen, at det slet ikke kunde være noget Spørgsmaal at forhandle om; thi Statskassen vilde ikke paa nogen Maade være i Stand til at yde et saadant Bidrag, som her er Spørgsmaal om. Jeg beklager at maatte stille mig saa stærkt mod det Forslag, som foreligger her, men det kan ikke overraske nogen, thi i 1893—94 havde vi jo Spørgsmaalet fremme, og jeg skulde huske meget fejl, om jeg ikke den Gang gik lige saa stærkt imod det, som jeg har gjort i Dag.

Busk: Ja nu have vi jo hørt tvende Ministre udtale sig, og den Minister, som nu talte, Finansministeren, sluttede endog med, at han vilde stille sig stærkt imod